

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Uredništvo v Alojzijevišču, upravništvo v Marijanišču.

Cerkvenoglasbeni odlok za tržaško-koprsko škofijo.¹⁾

Motuproprio za preosnovo cerkvene glasbe, ki ga je objavil sveti Oče Pij X. dne 22. novembra 1903 in ga je obznanil v latinščino prevedenega duhovščini naši škofijski mesečnik za februar in marec l. 1904., po kratkem predgovoru, naj bi se nujno odpravile razvade, katere so se zatrosile tekom časa ali pa vsled človeške nepaznosti, obseza, kakor je znano, dosti obširen pouk, kakšno bodi besedilo, kakšna zunanja oblika kompozicij in kaže, katerih sredstev se je poprijeti bodisi pri pouku, prednašanju in izvajanju cerkvene glasbe, da se zaželeni namen doseže.

Po predpisu 24. paragrafa osmega poglavja omenjenega papeževega pisanja se je tudi v naši škofiji sestavil odbor, ki bode stremil za tem, da se v vseh cerkvah, kjer se obhaja slovesna služba božja s pomočjo pevskega zbora, dotični predpisi tudi izvršujejo. Ta odbor bo svojo nalogo vršil tako, da bo reševal dvome, pobijal navstale zmote in po razmerah kraja dajal primerna navodila.

Odbor sestoji iz glasbenega vodje pri tržaški stolnici, g. Karola Painicha in iz še štirih drugih glasbe večjih osebnosti ter ima svoj sedež v škofijski pisarni.

Da se pojasni način delovanja tega odbora, se nam je primerno zdelo tale navodila dati cerkvenim predstojnikom:

1. Odslej naj se nobena glasbena kompozicija pri javni službi božji ne izvaja, katera se ni poprej škofijskemu odboru pokazala, da jo je preizkusil in potrdil kot primerno in ustrezajočo značaju cerkvene glasbe.

2. Cerkvni predstojniki naj odboru naznanijo imena organistov, ki v njih cerkvah delujejo, naj jih povabijo, da pokažejo, kakšne melodije, ozi-

¹⁾ Decemberska številka škofijskega lista tržaško-koprškega iz l. 1905. je prinesla ta odlok v latinščini. Prinašamo ga svojim čitateljem v slovenskem prevodu.

roma preludije in interludije pri orgljanju rabijo ter naj jih opomnijo, da jim nikakor ni dovoljeno svirati poljubnih pesnic (kantilen) ali preludirati na izust.

3. Upravitelji cerkvenega imetja naj, preden nastavijo organista, stvar prijavijo škofijskemu odboru in dostavijo imena prosilcev in izpričevala, če jih imajo, in nato čakajo potrdila.

4. Ako se želi, da bi pri kaki slavnosti svirala godba na glasbeno orodje, ki je vsled papeževega Motuproprio (član 15.) dovoljeno, naj cerkveni predstojnik, oziroma dotični organist naznani odboru, s katerimi in kolikerkoli instrumenti se bode glasbena kompozicija izvrševala.

5. Upraviteljstva cerkvenega imetja naj ne zamujajo po liturgičnih predpisih skrbeti za popravo ali prenovljenje orgel. Vendar pa naj vselej poprej predlože dotične načrte škofijskemu odboru in naj ne prično poprej z delom, dokler niso dobili odobrenja.

6. Da se bode gregorijansko petje mej ljudstvom iznova utrdilo in da bodo verniki, kjer tega še ni, pri svetem opravilu s petjem psalmov sami sodelovali, naj v tem pogledu častita duhovščina na izvajanje splošnih spevov, zlasti psalmov in himnov, obrača posebno marljivost.

7. Škofijski odbor bo hranil repertorij polifonske glasbe, ter bode v tem smislu cerkvenim voditeljem na razpolago.

Škofijski ordinariat tržaško-koprski
dne 27. novembra 1905.

Frančišek Ksaverij,
škof.

Spomenica o orglah ljubljanske stolnice.

(Spisal prof. Josip Smečkar.)

(Dalje).

Pdispozicija ta sama na sebi — in z ozirom na isto dobo — ni slaba; pa izvršitev ni ugajala dobro. Kazale so te orgle glede mehanike vse neugodnosti, ki so lastne staremu sistemu „na vlake“ (Schleifladen-System), tembolj ker so bile poteze jako dolge. Postavljene so bile namreč te orgle v še sedaj stojčih stranskih omarah,¹⁾ njihovo mehovje pa je stalo na mestu sedanje srednje omare, in le mali oddelek — to je njihov II. manual (Positiv) — je bil v nizkem nastavku postavljen nad mehovjem. — Kar se tiče piščali

¹⁾ To je bilo prav lahko, ker so po tedanjem orgelskem sestavu (tudi slavnega Silbermanna † 1753) prevladovali le mali spremeni — skoraj nadpolovica vseh. (Prim. dispozicijo orgel cerkve Matere Božje v Draždanah pri Wangemann: *Die Orgel, ihre Geschichte und ihr Bau*, str. 82.)

in njih glasu (intonacije) tudi niso povsem ugajale; nedostajalo je spremenom deloma milobe, deloma so imele piščali kako hibo.¹⁾

Tako je sodil o njih okoli l. 1760. slavní orglar Franc Ksav. Krisman²⁾ — duhovnik, rojen Ljubljčan — v svoji „Crisis Organi Venerandae Ecclesiae Cathedralis Labacensis“, obširni oceni v

¹⁾ V tej dobi — ako sodimo prav po zunanosti omare — nastale so tudi one male orglice nad prižnico, katerih dispozicija je sedaj sledeča (in izvzemši Flauto traverso 4' znabiti še prvotna):

1. Principal 8'	štiri oktave (C— $\overline{\text{c}}$),
2. Flauto 8'	" "
3. Octava 4'	" "
4. Flauto trav. 4'	" "
5. Quinta 2 $\frac{2}{3}$ '	" "
6. Superoctava 2'	" "
7. Nona decima 1 $\frac{1}{3}$ '	" "
8. Vigesima secunda 1'	" "
9. Bordon 8', le 22' piščali, za ukrepitev pedala.	

Za pedal služi 22 tipek. (C—a) obsegajoča stalna kopula z manualom.

Ko bi te orglice — ki imajo prav jasen in prijeten glas — imele še kak mil 8' režeč spremen v manualu in Gedacktbass 16' v pedalu, bi se njih učinek mnogo povzdignil — a pri pičem prostoru — 2'85 × 1'03 m — to ni lahko mogoče. — Rabile so se poprej (1853 sq.) redoma pri šolski maši in ob popravljanju glavnih orgel. Ker imajo samostojen dohod iz cerkve, bi tudi sedaj še mogle dobro služiti za manjše slovesnosti.

Naj mi je dovoljena še neka pripomba, če tudi bolj stavbinske smeri. Med renovacijo stolnice je preteklo leto izrekel priznan večak mnenje, da bi bilo lepše, ko bi dveh stranskih korov ne bilo; celo ta misel se je slišala, da bi se namestu njiju ustavila nekaka galerija. — Ta korektura slavnega Pozzota pa bi bila po mojem mnenju prava pravcata skaza. Da je Pozzo že prvotno sprejel stranska kora v svoj načrt stolnice, kaže ne le prižnični strop, temuč tudi čisto druga obočna višočina in širjava stranskega vhoda, kakor ju imajo kapelice; k velikemu altarcu pa bi se z onih galerij ne videlo čisto nič. — Da je vsprejel ta kora, k temu je Pozzota napotil znabiti ozir na beneško glasbeno šolo. (Imel je svoje dni slavní glasbenik Willaert († 1562) v beneški cerkvi sv. Marka na razpolago dva kora z orglami ob straneh glavnega altarcu. To mu je dalo misel, razdvojiti pevce in skladati za dva popolna zbora, tako da sta včasih menjaje se odgovarjala, včasih pa v povdarek važnih besedi se skupaj združila; učinek je bil velik, poslušalci ginjeni. Hitro se je razširila ta beneška glasbena navada po vsej Italiji — in pri znanem vplivu bližnje Benečije na našo kranjsko umetnost — bržkone tudi k nam. Opozarjam tu zopet na zgoraj navedeni odstavek Dolničarjevega popisa slavnosti posvečenja stolnice dne 8. maja 1707: „Praepositus sacris operari coepit, binis musicorum choris . . . quos facile 50 selecti Academici Philharmonici . . . occuparunt (ta beseda jasno kaže na dva korna prostora), omnis generis vocum et instrumentorum amoenissima varietate festivissime concertantibus.“

Mimogrede naj bode še opozorjeno na fini okus, s katerim sta se postavili orgelski omariči na stranskih korih — ne prav v sredo prostega zidu (kar bi se navadno pričakovalo) — temuč bolj pod stranski obok, da tako nekoliko bolj izpolnjujeta prazno obočno odprtino, kar daje veliko lepši učinek. — Sicer pa je verjetno, da orgelska omara na desnem koru že prvotno ni imela (kakor tudi sedaj ne) pravih orgel, temuč samo prospektne piščali, ter je bila postavljena le zavoľjo simetrije.

²⁾ Tako — in ne Chrismann — se je dvakrat jasno podpisal. — O tem najbolj slovečem avstrijskem orglarju 18. stoletja (J. Mauracher ga stavlja vsaj na enako stopinjo z najslavnejšim skoro sodobnim nemškim Silbermannom), izvršitelju orgel v Admontu, Št. Florijanu pri Lincu, bo kazalo pri drugi priliki kaj več govoriti.

lepi in jako spretni latinščini, kateri je takoj dodal še obširneje (10 strani in folio) „Systema Reformationis ejusdem Organi.“¹⁾

Daleč bi presegalo namen te razprave, ko bi hotel tudi le pglavitne točke tega njegovega prenarčalnega predloga razložiti; tičejo se rekonstrukcije mehanike, premembe dispozicije — v katero hoče spraviti tudi par bolj mogočnih spremenov in „voces rariores“ — kakor tudi predelave srednje omare. Njo tikajoč odstavček se glasi dobesedno: „Collocetur ergo hoc novum (po njegovi kmalu sledeči dispoziciji) organum ita conflatum (iz starega I. in II. manuali, ter dodatnih spremenov) anitumque in cista media totum (brez pedala); folles (mehovje) vero, qui nunc sunt in eadem cista media, ut novo organo capiendo sufficiat, ad lateralem in qua nunc organum majus est (to je I. manual, prejkone je bila to omara na južni strani²⁾), transferantur. Ampliari autem debebit utraque cista; lateralis quidem a tergo, fere usque ad parietem, lateribus ac frontispicio manentibus, ubi nunc sunt: media vero ex utroque latere, sed superne tantum, ubi latera introrsum coacta sunt, compressaque; id est pars latera superior reducenda erit ad lineam rectam cum parte inferiore: hoc enim facto cista obtinebit etiam superne eam dimensionem, quam inferne obtinet, quae capiendo novo organo superius adumbrato sufficit. Immo ampliari debebit ipse quoque hiatus hujus cistae mediae ab ante, ut etiam longitudini fistularum, quae erunt quadruplae earum, quae nunc sunt in eadem cista media (dosedaj Principal 4' v Positivu, prihodnje F 16' Subprincipala) sufficiens evadat.“³⁾

Popravljenno dispozicijo pa je F. Ks. Krismann zasnoval takole:

1. Super-Principalis fortis 16'	8. Decimaseptima (terca $1\frac{2}{3}'$)
2. Octava fortis 4'	9. Decimanona (kvinta) $1\frac{1}{3}'$
3. Octava suavis 4'	10. Vigestimasecunda 1'
4. Duodecima fortis $2\frac{2}{3}'$	11. Vigesima sexta $\frac{2}{3}'$
5. Duodecima suavis Nasuta $2\frac{2}{3}'$	12. Vigesima nona $\frac{1}{2}'$
6. Decimaquinta fortis 2'	13. Trigesima tertia $\frac{1}{3}'$
7. Decimaquinta suavis 2'	14. Trigesima sexta $\frac{1}{4}'$

¹⁾ Najlepša zahvala naj bo pri tej priliki izrečena mil. gosp. stolnemu proštu Dr. Iv. N. Kulavieu, da je blagovoljno prepustil te listine za pričujočo študijo.

²⁾ Naj tu opozorim na malo anomalijo, ki jo redkokdo opazi, dasiravno oko žali: V prospektu leve omare stoje piščali (na posebni podlagi) za 30 cm višje, kakor v desni. Zakaj to? Vzrok se bo dal znabiti določiti ob razdrtilih orglah.

³⁾ S to predružačbo je popolnoma dokazano moje domnevanje, koje sem pred poldruhim letom — ne vede za te listine — izrekel v svoji spomenici: da začetkoma (1732) ni stala sedanja srednja omara, temuč je bila kakih 20 do 30 let pozneje pridejana. — Opiral sem se pri tem na različnost sloga ornamentov in sošinega značaja na srednji in stranskih omarah (pri prvi „rokoko“, pri slednjih „barok“ in v soglasju s slogom stranskih orglic), na sicer neumevno dejstvo, da angel (na desni omari) pozdravlja vsled srednje omare mu nevidno Mater božjo. — Tudi glavni zidec cerkve kaže na koru take nerednosči, in zid pod njim tako neverjetno stanje, da se je moralo za gotovo na pozneje izpremembo misliti. — Mimogrede bodi pripomnjeno, da se ista različnost sloga opazuje tudi na ospredju velikega kora: spodnji štuk-ornament je jako lep baročen, rezljano leseno omrežje pa „rokoko“.

15. Tympanum (veliki boben)	25. Quintadecima corneta 2'
16. Luscinia (liče žvrgolenje)	26. Quintadecima corneta acuta, polovica
17. Principalis suavis 8'	27. Corneta ditonos acuta 1', polovica
18. Flaut suppressus 8'	
19. Vox humana (bržkone 8') enspre-	Pedal.
20. Fagot " men.	28. Burdo primus 32'
21. Clarin vel Hautbois, pol spremena	29. Burdo octava 16'
22. Flaut traversien 4'	30. Burdo decimaquinta 8'
23. Flaut in duodecima 2 ² / ₃ '	31. Burdo decimanona 5 ¹ / ₃ '
24. Flaut in duodec. acutus 2 ² / ₃ ' polovica	32. Burdo vigesima secunda 4'

Vsi manualni spremeni (izvzemši samo 16' Principal, kateri ni dobil 3 največje piščali *C*, *D*, *E*, in pa zgoraj označene polovičarje) so šteli po 45 tipek; pedalni pa vsi po 18 piščal.

Manual so imele te orgle le eden — kateremu naj bi služila za Tutti „tractura communis“ — kolektivnik, obsegajoč vse zgoraj ob levi strani zapisane spremene (ki pa naj bi bili tudi posamezno rabni). — V oceno te rekonstrukcije se spuščati, bi bilo za pričujoči smoter odveč; tudi se ne da popolnoma dokazati, ali se je ona res popolnoma tako izvršila.¹⁾ Gotovo je — ter razvidno iz dveh še ohranjenih lastnoročnih pisem Krismann-ovih, datiranih 22. marca in 25. junija 1762 — da je orglarsko delo izvršil s pomočjo 8 pomagačev v Vipavi, ter dostavil na 4 vohov v Ljubljano. — Koliko plačilo je g. Krismann za to predelavo dobil, ne vem; v svojem „Systema reformationis organi“ le piše: „Quodsi placeret quidem organum sed displiceret pretium, committo me discretioni, nomen, quod per hanc reformationem et quaero et spero, pro luero reputaturus.“ (Dalje prih.)

Spomini na Sekovo.

(Piše Fr. Ferjančič.)

(Dalje.)

Pazen sv. maše so me posebno zanimale popoldanske vespere, katere sekovski benediktinci vsak dan pojó. Poje se kajpada zopet le enoglasni koral. Organist spremlja vse speve, tudi antifone. Kako gladko in mirno — enako žuborečemu poločku — teče mimo nas psalm za psalmom! Tu ne čuješ nobenega zadiranja, nobenega predolgega postajanja na nekaterih zlogih, kar se sicer tolikokrat sliši pri pevanju psalmov. Po principu tradicionalnega korala se pojo posamezni zlogi približno enako dolgo, se-

¹⁾ Da se je srednja omara tako predrugačila, kaže dandanes njeno lice. — Izvršil je tudi 32' pedalni spremen — „quoad tonum ac sonum 32' pedum“, toraj odprt — Burdo primus, ki še zdaj daje toliko graviteto pedal; Krismann poroča, da je porabil za njega največjo piščalko „14 asseres“ (desk), žal, da pretanke. — Za Superprincipala piščal *F*, (ki še sedaj stoji kot največja piščalka v prospektu — pa pretvorjena v *Fis* Violona) je porabil „supra 70 pondo stanni“. — Ali sta bili tudi stranski omari popolnoma na sedanjí obseg ob strani razširjeni, se ne da z vso gotovostjo določiti — zaradi še poznejših predrugačeb. — Čudno se nam zdaj zdi, da je Krismann popolnoma zavrgel manualni Solieinal 8'; pozneje so ustavili v te orgle celo dva Solieinala 8' in dva Gambi 8' — skrajno nihlanje čez pravo sredino.

veda precej živahno in s pravilnim povdarkom. Tudi kadence pri posamnih psalmovih vrsticah se pojo v istem „tempo“, kakor preje dominanta; le zadnji motiv pred asteriskom (to je pred zvezdico sredi psalmove vrstice) in pred sklepom vrstice se kratko zategne. In v tem se naš dosedanji način psaliranja precej razlikuje od tradicionalnega načina, ker doslej so pevci že takoj v začetku vsake kadence zategovali. Rad priznavam, da je tradicionalni način psaliranja mnogo krasnejši. Seveda morajo vsi pevci imeti dobro zaznamovane kadence, da se petje vrši gladko in brez spotikljaja.

Sredi vsake vrstice (pri zvezdici) delajo benediktinci precej daljšo pavzo, nego je bilo to doslej pri nas v navadi. Birkle hoče, naj se pri zvezdici dela tako dolga pavza, kolikor časa traja prejšnji zadnji motiv. P. Vivell mi je pozneje naznanil praktičen način, po katerem se gledé te pavze ravna jo sekovski patri. Bodisi da psalme pevajo ali recitirajo, pri zvezdici delajo vselej tako dolgo pavzo, da bi se v tempu pevanja, oziroma recitacije izgovorilo vmes besedici „Ave Maria“. To pa da približno tako dolgo pavzo, kolikor časa traja prejšnji zadnji motiv. Pomniti je treba še to, da po tradicionalnem načinu traja pavza pri zvezdici približno še enkrat tako dolgo, kakor ob koncu psalmove vrstice.

Po tradicionalnem načinu se zastran enozložnih besed in nesklonljivih hebrejskih imen pred zvezdico ne dela nobene razlike. V tem se zopet razlikuje regensburški način psaliranja, po katerem — kakor znano — ostanejo enozložne besede in nesklonljiva hebrejska imena pri II., IV., V. in VIII. psalmovem tonu pred zvezdico v višavi („intonatio in pausa correpta“); zadnja nota pred asteriskom namreč v tem slučaju odpade. Sekovski benediktinci tega ne poznajo; ti pojo tudi enozložne besede in hebrejska imena pred zvezdico po navadnem načinu.

Kar zadeva psalmove tone, so isti v obče enaki dosedanjim. Le prvi ton se razločuje v tem, da po tradicionalnem načinu ni v prvi polovici psalmove vrstice nikakih ligatur, temveč se tudi „in tono solemni“ poje tako, kakor do sedaj „in tono feriali“. Isto velja o 7. tonu. Nadalje so nekatere „finale“ za nas nove.

Kdor se hoče o tem natančneje poučiti, naj vzame v roke Birklejev katekizem, kateri obravnava psalmodijo precej obširno. Tamkaj bo našel tudi natančna pravila, na katere zloge v psalmovih vrsticah naj se postavi jo kadence. Ravno glede teh kadenc je vladala doslej največja nejasnost; v regensburških izdajah ni bilo v tem oziru nobene doslednosti. Sekovski patri pa imajo to zaslugo, da so tudi glede kadenc postavili določna pravila, po katerih obvladuje kadence v prvi vrsti akcent. Toda predaleč bi zašel od gorenjega naslova, ako bi hotel o tem tu obširneje razpravljati.

Koralne himne pojo benediktinci jako živahno in precej hitreje, nego je bilo to doslej pri nas v navadi. Le „amen“ ob koncu himna pojo nekoliko počasneje.

Nekaj nenavadnega se mi je zdelo to, da je vsak dan pri vesperah opat slovesno pel „Pater noster“ po neki priprosti, recitativni melodiji; organist ga je — kakor z nekakim svetim spoštovanjem — „pianissimo“

spremljaj. Ker sicer opata o navadnih dneh ni bilo slišati, kakor le pri tej priliki, je njegovo petje naredilo še toliko slovesnejši vtis.

Vsak večer smo se nekoliko pred 8. uro zbrali v cerkvi še h kompletoriju. Psalme so recitirali, himen pa peli. Najbolj je vsem ugajala ob sklepu krasna koralna „Salve Regina“ s spremljevanjem orgel. Drugi so mi povedali, da v poletnem času privabi zlasti „Salve Regina“ vsak večer mnogo letovičarjev v cerkev k večerni molitvi.

Tako torej smo imeli vsak dan večkrat priliko, poslušati krasno koralno petje, in to je bila za nas najbolj praktična šola. Spoznavali smo tu najlažje lepoto tradicionalnega koralu ter se učili, kako ga je treba predavati. Vrli benediktinski kor nam je izpodbil vse pomisleke, ki smo jih morda imeli nasproti na novo vpeljanemu koralu, a ob enem nas je navdušil k vztrajnemu, pozitivnemu delu na polju tradicionalnega koralu.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Maribor. (Konec.) Danes pa je v naši škofiji, hvala Bogu, vendar že precejšnje število dobrih cerkvenih glasbenikov, gorečih duhovnikov pa marljivih organistov in spretnih zborovodjev; a ti so osameli, ker nimajo centrale, na katero bi se mogli opirati, kamor bi mogli težiti, kajti sedanje Cecil. društvo jim redno ne more ničesar nuditi.

Temu mora biti konec. Cecil. društvo treba reorganizirati in oživiti, da bo v resnici društvo v prid celi škofiji; združiti treba vse vnete prijatelje dobre cerkv. glasbe v tem društvu, ki se mora krepko poprijeti dela, da čimprej uredi zadevo zavolj glasbene šole, rednih poučnih kurzov, da bo prirejalo poučna zborovanja po škofiji, ter pomagalo snovati podružnice, kjer mogoče, itd. Le tedaj, če se bo enkrat videlo, da ima res vsa škofija od društva kaj koristi, da se njega dohodki porabljajo v splošni prid, se ga bodo oklenili širji krogi, in potem šele bo moglo v resnici izpolnjevati svoj namen, da bo vodilno načelovalo vsemu cerkvenoglasbenemu gibanju v škofiji.

II.

Toda kaj bo potem s stolnim zborom? Ta bi gotovo moral biti vzoren zbor za celo škofijo; a da bi za njegove potrebščine morali skrbeti s svojimi doneski zunanji člani, ki morajo — kakor smo že povdarjali — večinoma itak vsak na svojem mestu mnogo žrtvovati za stvar — tega ne more nihče zahtevati; prvo skrb za dober stolni zbor mora imeti pač stolna in mestnožupnijska cerkev sama in tisti faktorji, ki so pri njej pred vsem interesirani.

Res je sicer, doslej so bili društveni dohodki iz škofije primeroma majhni — a nikakor ne neznatni; res je tudi, da je večina doneskov bila nabrana v Mariboru samem (pa tudi ne samo v stolni župniji). Zato je pa naš resen predlog: naj se za stolno župnijo nemudoma osnuje podružnica škofijskega Cecil. društva, ki bo po svoji župniji pobirala udnino in ki naj potem s svojim imetjem, katerega upravlja samostojno, neodvisno od glavnega društva, pomaga prej imenovanim činiteljem skrbeti za vzdrževanje stolnega zbora in sploh stopi z istim v tako tesno zvezo, kakor doslej per nefas škofijsko društvo. To bo gotovo na obeh straneh ugodno vplivalo: župljani stolne fare bodo raje pristopali, ker vedo da gre vse za njihov stolni zbor; cecilijanci po škofiji pa se lahko brez strahu oklenejo škofijskega društva v zavesti, da bo društvo delovalo v splošno — torej tudi v korist vsakega izmed njih.

Pa še eno: s tem dobe cecilijanci po škofiji zgled, kako ustanoviti in voditi podružnice škofijskega Cecil. društva, o katerih sicer samo abstraktno govorimo ali pišemo.

Slednjič naj pripomnimo še to: stolni zbor bi naj bil tako srečen, da za spremiljevalca kmalu dobi nove orgle; župnijsko Cecil. društvo bi najlože začelo zanje intenzivno agitacijo, ker je ravno zadnji čas za to jako ugoden; saj se je že med meščanstvom vzbudilo veliko zanimanje za to. Če se bo res — kakor je dalje časa že slišati — letos s krepko voljo začelo važno delo: prenovljenje fasade stolnice ter zvonika (ali zvonikov?) bi bila najlepša priložnost, obenem naročiti nove orgle, ki bodo v primeri s fasado in zvoniki stale le majhno svoto in ki bi se lahko — da bo praznik tem večji — blagoslovile ravno takrat, ko bodo dovršena stavbinska dela! Dal to Bog in sveta Cecilija!

Lavantiški Cecilijanci — na delo!

S. S.

Celje. — Vsi stanovi v Avstriji so pričeli delati na to, da bi jim ne bilo treba na stare dni beračiti ali kakor pravimo „živple pucati“. Da, tudi mi od nobene strani podpirani organisti bomo morali vse moči napeti, ako hočemo, da se nam ne bode na stare dni godilo, kakor ubogemu Lazarju. Ker se sedaj na Dunaju izdeluje postava za pokojnino privatnih uslužbencev, je mogoče (kakor se v „Slovenec“ štv. 31. l. 1. čita), da se bodo med nje umestili tudi že dalje časa za pokojnino proseči organisti. Za to se najbolj potegujejo glasbeniki na Češkem, med tem ko se organisti na slovenskih tleh za svoje gnetno stanje zelo malo brigajo. Da nas država na stare dni gnetno podpira, je popolnoma upravičeno: a) glasba, katero gojimo, spada med prve umetnosti, b) moramo, kakor vsak drugi, izpolnjevati tri-, oziroma dvanajstletno vojaško službo, med tem ko ljudski učitelji služijo le osem tednov in imajo vsled tega 2 meseca počitnice. A kadar se zelenjava na trgu za eden ali dva vinarja podraži, pa kričijo kakor grešne duše: deželni odbor daj nam večje plače, drugače nam ni mogoče ustrajati. Kaj mar ni tako? Torej počakajmo, da izide popolnoma urejena postava za privatne uslužbenca. Ako nas država pri pokojnini ne bode v poštev jemala, bode „Podporno društvo organistov“ priredilo protesten shod in sicer v Celju, Ljubljani, Gorici in Mariboru, na kojem se mora skleniti, da hočemo na državna vrata toliko časa trkati, da se nam glede pokojnine odpro.

Karol Bervar.

Razne reči.

— Novoizvoljeni knez in nadškof goriški in metropolit ilirski presvetli gospod dr. Frančišek Sedej bode na praznik Marijinega oznanjenja (dné 25. marca) slovesno posvečen. Konsekreator mu bode ekscelencja dr. Lavrencij Maier, škof in e. kr. pridvorni župnik dunajski. Prisostvovala bodeta tej vzvišeni slovesnosti ljubljanski knez in škof Anton Bonaventura Jeglič in škof tržaško-koprski Frančišek Ks. Nagl.

— Stolnim kapelnikom v Mariboru je imenovan tamošnji korni vikar č.g. Frančišek Trop, znani strokovnjak v koralni vedi in praksi. Dejanski je bil že celo vrsto let duša stolnega zbora — z majhnim presledkom, ko se je v svrhu koralnih študij mudil v Friburgu v Švici. — Dal Bog obilnih uspehov!

— Češki mecen, monsignor F. I. Lehner, župnik v Kraljevih Vinogradih pri Pragi, ki je podaril sto tisoč kron za arheološki muzej v Pragi, je ob enem že 33. leto urednik cerkveno-glasbenega mesečnika „Cyrill“ (prej več let „Cecilie“). V Karlinu pri Pragi, kjer je prej mnogo let služboval, si je ustanovil izvrsten zbor v duhu prave cerkvene glasbe. Z enako gorečo vnemo deluje tudi v svoji novi župnijski cerkvi.

Listnica uredništva prilog.

Ker se na opetovano opozorilo ni popravila tiskovna pomota, opozarjamo tukaj, da stane A. Foersterjeva „Missa s. Francisci“ ravno toliko, kakor „Missa s. Caeciliae“, namreč: Partitura 1 K 60 h, vsak glas 30 h, (brez poštnine), ne pa, kakor stoji napačno v „Oglasniku“ kat. bukvarne v Slovenceu. —

Gosp. L. Hvala! A zdaj ni mogoče, ker je dovolj gradiva za bolj potrebne skladbe. V tugi 27 taktov se oglašja 20 krat tisti motiv, pa že tretji glas v začetku peša; predigra je preveč dolgočasna „pesmica“, še najbolj nam ugaja „toccata“.

Današnjemu listu je pridejana 3. štev. prilog.

Odgovorni urednik lista dr. Andrej Karlin. — Odgovorni urednik glasb. priloge Anton Foerster.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiskala Zadružna tiskarna v Ljubljani.